

Vuglenice s Medvednice

Još su se u prvoj polovici 20. stoljeća po bukovim šumama Medvednice mogle sresti improvizirane kolibice ugljenara ili vuglenara, kako ih zovu u ovim krajevima. Te su se kolibice gradile pored velikih vuglenica – stožastih građevina od drva, lišća i zemlje – u kojima se palilo pažljivo složeno drvo kako bi se dobio što kvalitetniji drveni ugljen, koji je potom grijao zagrebačka kućanstva.

Gradnja vuglenice iziskivala je veliku vještinu. Najprije je bilo važno odabrati povoljno mjesto, idealno neku čistinu u blizini potoka, kako bi se eventualni požar mogao lako ugasiti. Zatim je trebalo odabrati odgovarajuće drvo: najkvalitetniji ugljen dobiva se iz bukovine pri sporom sagorijevanju. Drvo nije smjelo biti ni presuho ni prevlažno kako bi se u vuglenici mogli održavati optimalni uvjeti za izgaranje.

Sakupljeno drvo pažljivo se slagalo u hrpu kružnog tlocrta, sve dok ne bi dostiglo željenu visinu. Vuglenica se potom prekrivala lišćem, travom, mahovinom ili paprati, a na kraju slojem zemlje debelim oko pola metra kako bi se spriječio pristup zraku.

Prema narodnom vjerovanju, dobrom se srećom smatralo da vuglenicu potpali ženska ruka. Kada bi se vatra razgorjela, u podnožju vuglenice izrađivali su se mali otvori, tzv. žarnice, kroz koje je zrak kontrolirano ulazio.

Iskusni vuglenari po pucketanju oko vuglenice i boji dima koji je iz nje izlazio mogli su točno procijeniti u kojoj je fazi proces sagorijevanja i što treba učiniti kako bi ga poboljšali. Kada bi, prema njihovoj procjeni, proces bio završen, zatvarali su se svi otvori za zrak, a vuglenica se ostavljala još 48 sati da se ohladi.

S ohlađene vuglenice uklanjala se zemlja, a komadi ugljena vadili su se posebnim kliještima ili lopatama.

Vuglenice i vuglenari na Medvenici i nastambe vuglenara
Vladimir Horvat, prije 1963. / MGZ